Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 56. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го БЕРЕЗНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ—FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 24, 1955. No. 56. VOL. LXII.

АЙЗЕНГАВЕР ВВАЖАЄ ТОРГІВЛЮ З ЗАКОРДОНОМ ЗА ЗБРОЮ ПРОТИ КОМУНІЗМУ

БЕЗ ВІЛЬНІШОЇ ТОРГІВЛІ З ЧУЖИМИ ДЕРЖАВАМИ МОЖЛИВА ПЕРЕМОГА КОМУНІСТІВ У ХОЛОДНІЙ ВІЙНІ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер остерігав американський нарід, що можна буде програти боротьбу проти комунізму, якщо Конґрес не погодиться на те, щоб дати полегші закордонним державам в торгівлі із ЗДА. Ці свої думки висловив президент у промові перед Реклямовою Радою, в якій боронив урядового проєкту про взаємний торговельний договір із закордоном. Цей законопроєкт вже прийнятий в Палаті Репрезентантів, але в Сенаті він натрапляє на трудноці. Айзенгавер був найголовнішим промовцем перед цією Радою, перед якою вже виступали визначні політики та члени його кабінету. Реклямова Рада — це приватна група підприємців, яка працює для уряду, сприяючи програмі про публічну службу. В своїй промові президент сказав, що „якщо ми не вможливимо вільному світові при допомозі полегшення ліберальних метод більше торгувати між собою, то ми не зможемо надіятися на перемогу в ідеологічній боротьбі проти комунізму". Комуністи, при допомозі свого матеріялістичного підходу здобувають багато прихильників в численних районах світу, казав президент Айзенгавер. І тому, на думку президента, вільний світ має краще представляти свою справу перед очима вільних держав. Президент сказав, що полегшена торгівля з закордоном лежить і в інтересі ЗДА, бо вона допоможе перемогти комуністичну ідеологію, яка вдирається до деяких держав вільного світу. На думку президента це було б „фатально", коли б ми мусіли рахуватися з протестами кожної округи, або кожного роду промислу, які нарікають на „дійсні або видумані шкоди" та домагаються не давати полегші в торгівлі з нами закордонним державам. Айзенгавер казав, що новий торговельний договір не спричинить шкоди жадній індустрії в ЗДА. Секретар скарбу Джордж М. Гомфрі запевнив членів Ради, що народна економіка постійно розвивається. Він сказав, що не думає тепер про збалянсування федерального бюджету, хоч на дальшу мету бездефіцитовий бюджет знаходиться в програмі уряду. Адмірал Луїс Л. Стравс, голова Комісії Атомової Енергії, заявив, що арсенал атомової зброї в цій країні є такий великий, про який ніхто навіть не мріяв вісім років тому, коли починали продукцію цієї зброї. В зборах Реклямової Ради брали участь 250 підприємців з усіх частин ЗДА.

Пробна експльозія атомової бомби з вправами морської піхоти

Вершок гори Чарлестону, Невада. — На досвідній площі в Неваді відбулася шоста в цьому році пробна експльозія атомової бомби, яка згідно з програмою цих вправ мала допомогти морській піхоті висісти на суходіл. Цю бомбу вміщено на вершку 500 стіп високої вежі, від якої у віддалі менше як двох миль в окопах чекали 2,000 морських піхотинців. Кілька мінут після експльозії 30 гелікоптерів „привозили" морську піхоту, яка цим почала свої 36-годинні маневри. Бомба мала силу 10,000 тон вибухового матеріялу TNT. Димова хмара перейшла поза місцевість Ляс Веґас. Блиск цієї експльозії видко було в діяметрі 800 миль, в п'ятьох стейтах: Каліфорнії, Ореґоні, Неваді, Арізоні і Ютаг. Огненна куля в діяметрі двох миль могла б знищити ворожі позиції. Вона була спочатку червона, пізніше зблідла до помаранчевої, а вкінці була пурпурова. Комісія Атомової Енергії переводила одночасно деякі біологічні досвіди на щурах і мишах.

ЗДА готові здійснювати атомову програму Айзенгавера для мирних цілей

Вашингтон. — З урядових кол повідомляють, що ЗДА вже майже готові почати продукувати атомову енергію для мирних цілей згідно з програмою президента Айзенгавера. Уряд ЗДА може похвалитися в цій справі такими успіхами: 1. Вже цієї весни можна буде підписати договори з кількома державами, згідно з якими Уряд ЗДА відступить їм атомові матеріяли, щоб вони могли робити досліди над застосуванням атомової енергії для мирних цілей. 2. Вліті цього року буде готовий договір про міжнародну організацію, яка контролюватиме реалізацію атомової програми для мирних цілей. Американські кола хочуть приспішити цю акцію, щоб збити совєтський арґумент про те, буцімто ЗДА говорять про продукцію атомової енергії для мирних цілей тільки для пропаґанди. „Щоб гідно відповісти на совєтську пропаґанду, — заявив один урядовець — найкраще почати в цій ділянці дійсну працю". Атомова продукція для мирних цілей вже забезпечена, але ще важко робити тут якісь передбачення, хоч дехто вже тепер думає, що в 1976 році половина всіх електрівень перейде на атомову енергію.

Ґрунтер заявляє, що комуністи програли б війну

Вашингтон. — Головний командант союзних збройних сил в Европі, генерал Алфред М. Ґрунтер, заявив на зборах Ради в справах реклями, що СССР, можливо, зміг би захопити частину Европи, але в кінці війни був би переможений. Але — додав Ґрунтер — і Захід не виграв би війни. На думку головного команданта, Франція таки ратифікує договір про озброєння Німеччини. Він вважає, що озброєння цієї країни — це головна проблема в обороні Европи. Та навіть після ратифікації Францією договору потрібно буде ще тричотири роки, щоб зорганізувати й вишколити нову німецьку армію. Ґрунтер вважає, що ці роки будуть найкритичніші для миру в Европі, бо впродовж цього часу Захід зможе рахувати тільки на свою летунську силу та на оборонну лінію Райну. А проте, сказав Ґрунтер, це не буде часом „смертельної небезпеки" для Заходу, бо впродовж чотирьох годин можуть прилетіти з ЗДА до Европи американські бомбовики, які є найбільшою оборонною зброєю.

66 ОСІБ ЗГИНУЛО В ЛЕТУНСЬКІЙ КАТАСТРОФІ

Гонолюлю. — Транспортовий літак воєнної фльоти ВС-6, відхилившись на сім миль від свого курсу в дорозі до летовища американської військової бази на Гаваях, вдарився об скельний виступ і розбився на дрібні кусні. Всі 66 осіб, які були в літаку, згинули. Літак летів із Японії до Каліфорнії. Здогадуються, що дощ, який тоді падав, притьмарив поле зору і пілот завшидко знизив лет, приготовляючись до приземлення. Літак, летючи великою швидкістю, влетів між високі скельні гори, що творили наче півмісяць, замикаючи вихід. Пілот не мав уже часу знятись назад угору. Це одна з найбільших летунських катастроф. Вже в годину пізніше на місці катастрофи була рятункова експедиція. Знайдено відразу тільки 6 тіл і 3 карти тотожности. Треба буде двох днів, щоб віднайти всі тіла. Ще півтора години після катастрофи скеля, в яку вдарив літак, була гаряча від полум'ені, що запалила розлиту бензину. Всі, що згинули, це летуни, моряки, або вояки, а тільки дві особи були цивільні: одна жінка вояка і її 5-річна донечка.

Ще один совєтський міністер попав в неласку

Москва. — Міністер освіти СССР, Георгій Александров, дістав димісію, а його наступником призначено Ніколая А. Міхайлова, недавнього совєтського амбасадора в Польщі. Ця найновіша зміна в уряді Булґаніна, проголошена московським радіом, була пояснена тим, що Александров, мовляв, „не виявив задовільних успіхів". Однак, твердять, що дійсною причиною викинення його з уряду є політичні зміни у зв'язку з боротьбою за владу серед большевицької верхівки. Александров довгий час займав чільне становище партійного інтерпретатора марксистської філософії, і до 1947 року був шефом пропаґанди та освіти в ЦК комуністичної партії. Викинули його звідтіль внаслідок конфлікту із Ждановим, якого вважали за „ч. 2" в СССР і наступника Сталіна: Жданов обурився на книжку Александрова, в якій появу Маркса зв'язано з історією західньої філософії й теорії економіки. Але після смерти Сталіна в мин. році (Жданов помер у 1948 році) Александрова призначено міністром культури на місце К. Пономаренка, який став партійним секретарем в Казахстані. Александров заступав ніби думку про потребу дати більше свободи інтелектуалістам і творцям в СССР. З упадком Маленкова впав і Александров, на місце якого покликано колишнього секретаря комсомолу Міхайлова, який має завданням знову „притиснути" інтелектуальний світ, підпорядковуючи його тісніше „партійній лінії".

НОВА МЕТУШНЯ В СПРАВІ КОНФЕРЕНЦІЇ З СССР

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ПОГОДЖУЄТЬСЯ З СУҐЕСТІЄЮ СЕН. ДЖОРДЖА, ЩОБ ВІДБУТИ КОНФЕРЕНЦІЮ. — СЕН. НОВЛЕНД ТВЕРДИТЬ, ЩО ПРЕЗИДЕНТ ХОЧЕ „ДОКАЗІВ ДОБРОЇ ВОЛІ ДІЛАМИ" ВІД БОЛЬШЕВИКІВ

Вашинґтон. — Державний секретаріят видав півофіційний комунікат, що він зберігає „гармонію" з пропозицією демократичного сенатора Волтера Джорджа, голови сенатської комісії для закордонних зв'язків, щоб З'єдинені Держави взяли ініціятиву в свої руки в справі скликання нової конференції чотирьох великодержав, якщо тільки Франція ратифікує Паризький договір. Таке повідомив пресовий секретар Генрі Сайдем, а його заява мала бути авторизована державним секретарем Доллесом. Тим часом лідер републіканської меншости в Сенаті, сен. В. Новленд заявив, що пропозиція сенатора Джорджа „не висловлює докладно становища, що його в теперішньому моменті займає уряд". „Президент заявив ясно, що він думає, що така конференція (з Совєтами) була б передчасна, поки Совєтський Союз докаже ділами, замість слів, що він готовий виконати рішення, прийняті на такій нараді". Пресовий секретар Білого Дому, Джеймс Гаґерті, потвердив слова сенатора Новленда, але водночас заявив, що між заявами обох сенаторів, Новленда й Джорджа, нема суперечностей. Однак часописи звертають увагу, що сенатор Джордж не ставив ніяких інших передумов для конференції з Совєтами, як тільки ратифікування Паризького договору дотичними державами. „Коли б ми ждали, поки буде встановлений у світі мир, заявив сенатор Джордж, то взагалі не треба би конференції голов держав, тільки святочних зборів". Сен. Джордж лякається, щоб не ждати „надто довго" з новою конференцією з СССР. Щодо доказів доброї волі збоку большевиків, то він заявив, що коли б большевики виказували були в минулому добру волю, то взагалі не було б теперішнього конфлікту, ані потреби такої конференції з ними. Очевидно, всі сторони погоджуються, що треба би устійнити спершу, хто має взяти у такій конференції участь, де і коли вона мала б відбутися і з яким денним порядком. Всі теж погоджуються, що рішати в цій справі має тільки президент Айзенгавер. Саме над цими справами йдуть у Білому Домі й державному департаменті наради, що їх відгук знаходиться в заявах різних впливових сенаторів.

ЗДА стоять на порозі тривалого добробуту

Вашингтон. — Голова дирекції Американської Сталевої Корпорації Бенджемін Ф. Ферлесс заявив на Сенатській Банковій і Валютовій Комісії в справі раптових змін у цінах акцій на біржі в Ню Йорку, що „ЗДА стоять на порозі одного з найтриваліших у своїй історії періодів добробуту". Уряд, на його думку, мусить вести таку фінансову політику, яка заохочувала б до інвестицій. Сенатор Фулбрайт запитав Ферлесса, чи нагле обниження цін на акції захитало б його довір'я до економіки ЗДА. На це Ферлесс відповів, що здорове коливання цін на акції не свідчить про нездоров'я економіки країни. Національну економіку могли б підірвати інші причини, а не зміна цін на акції. Ферлесс заявив, що від закінчення другої світової війни кошти продукції сталі постійно зростають. Тому сталеві фірми щораз більше грошей витрачають на продукцію сталі, а рівень її продукції є мірилом добробуту країни. Тому уряд повинен дати податкові полегші великим промисловим фірмам, щоб їм оплачувались їхні інвестиції. Далі Ферлесс заявив, що конкуренція окремих фірм — це не тільки справа цін, але також справа якости і обслуги. Високі ціни на сталь не свідчать про кризу економіки, бо, хоч під час великої депресії на початку 30-их років ціни на сталь були дуже низькі, це не стримало занепад народного господарства.

Леґіслятура Нюйоркського стейту проти „каміксів"

Олбані, Н. Й. — Спільна комісія в леґіслятурі Нюйоркського стейту в своєму звіті заявляє, що так звана „самоцензура" видавців „каміксів" не дала жадних наслідків, бо в їхніх виданнях і надалі культивується садизм і непристойність. Ця комісія рекомендує ухвалити окремий закон, який би забороняв видавати такі шкідливі образкові видання. Американське Товариство Видавців Каміксів прийняло було статут, згідно з яким само мало цензурувати 80% усіх виданих „каміксів". Але комісія ствердила, що ця „цензура" була така лагідна, що залишала всі сцени із злочинами та насильством.

Комуно-китайці образились на Японію

Токіо. — Японський промислово-торговельний світ, який хотів би якнайскорше *підписати з комуністичним Китаєм торговельну умову*, щоб тягнути зиски з експорту на китайський суходіл, із збентеженням дізнався, що комуно-китайська офіційна торговельна місія, яка їхала до Японії, затрималась в Гонґ Конґу, „образившись" за неправильну, на думку китайців, видачу японської візи. На китайських пашпортах японський консулят в Гонґ Конґу вписав, що дається візу особам із „Китаю". Комуністи зажадали, щоб на пашпортах виразно написали, що вони походять з „Народної Республіки Китаю", — тим часом Японія визнала була національно-китайський уряд на Формозі і не має нормальних дипломатичних та торговельних взаємин з Пейпінґом, отже формально не визнає „Народної Республіки Китаю". Далі, китайці не задовольнились формулою, що вони їдуть до Японії „в торговельних справах", — вони зажадали, щоб їм написали: „для підписання торговельного товору й огляду промислових закладів". Проте, японський уряд зовсім не хоче, щоб китайські комуністи оглядали японські промислові заклади. Таким чином на самому початку виявляються трудноці при „нормалізуванні" китайсько-японських взаємин. Комуно-китайську делеґацію становлять 39 промисловців.

Англія передбачає переговори з СССР наприкінці 1955 р.

*Лондон. — Англійський у*ряд передбачає, що нова конференція західніх держав із Совєтами зможе відбутися не скорше, як наприкінці цього року, — повідомляє американська преса у своїх депешах з Лондону. Це твердження спирається на таких арґументах: Якщо цього тижня французька Рада Республіки ратифікує Паризький договір, що імовірно станеться, — цей договір буде ратифікований всіми дотичними державами, й увійде в життя літом цього року. Тому, що совєтський уряд кількакратно погрожував, що ратифікування Паризького договору закриє шлях до нових переговорів Заходу із СССР, треба буде якого пів року, щоб Москва „забула" власні погрози й наказала забути їх своїм громадянам, ведучи в міжчасі іншу пропаґанду. Якщо Москва, прийнявши під увагу погіршення *її ситуації після ратифіку*вання Паризького договору і започаткування збросння Західної Німеччини, захоче змінити свою політику і дійсно піти на поважні „поступки", то вона зможе задокументувати це такими актами у відношенні до Австрії, які промостили б шлях для підписання з нею мирового договору. Англійські політичні кола прийняли з великим вдоволенням недавню заяву американського сенатора Джорджа, голови сенатської комісії для закордонних справ, про потребу нової конференції з Совєтами. Англія уважає, що позиція Заходу в нових переговорах буде далеко сильніша, морально і стратегічно. Тому, що тоді Західня Німеччина буде вже суверенною державою, три західні великодержави настоюватимуть на тому, щоб ввести її на таку конференцію, як рівнорядного партнера.

Фармери домагаються ліквідації Гуверової комісії

Вашингтон. — Головний директор Крайового Кооперативного Товариства для введення електрики по селах, К. Т. Елліс, в імені 3,500,000 членів цього Т-ва вислав листи до 531 члена Конґресу, в яких домагається зліквідувати Гуверову Комісію для реорганізації уряду. Ця акція фармерів спричинена тим, що Гуверова Комісія минулого тижня поручала Адміністрації Сільської Електрифікації діставати свої фонди з приватних джерел. В листах до членів Конґресу Елліс обвинувачує бувшого президента Гувера, тепер голову цієї комісії, в тому, що він, дбає не про добро широкого загалу, а про добро банкирів Волл-стріту, коли хоче скасувати 21-річну урядову програму, яка має забезпечити фарми електричною енерґією. Елліс твердить, що виборці позбавили влади Гувера, але він тепер дістав можливість здійснювати свої давні пляни проти добробуту простих людей.

Рада Безпеки закінчує обговорення скарги Єгипту проти Ізраїлю

Об'єднані Нації. — На середу 23 ц. м. скликано знову Раду Безпеки Об'єднаних Націй, щоб продовжувати обговорення скарги Єгипту проти Ізраїлю за останній наскок ізральської військової частини на єгипетську військову станицю біля містечка Ґаза, під час якого згинуло 38 єгипетських і 8 ізраїльських вояків. Тиждень тому голова мішаної військової комісії, канадійський генерал Бирнс, склав вичерпне звідомлення про цей інцидент, що він його назвав найтяжчим від часу підписання перемир'я між Ізраїлем і його арабськими сусідами. Єгипет зажадав не тільки словесного осуду Ізраїлю, що його схвалила вже згадана мішана військова комісія в Палестині, але й покарання Ізраїлю, відтягненням допомоги йому від членів ОН та призначням потерпілим права на відшкодування. На засіданні в середу мають закінчити розгляд цієї справи. Передтим промовлятиме представник Ізраїлю Еббан. У зв'язку з цією справою повідомляють, що ізраїльський уряд рішуче відкинув суґестію Єгипту, щоб за ціну відступлення Єгиптові ізраїльської пустелі Неґефу уможливити Єгиптові приступлення до середньо-азійського блоку. Ізраїль заявив, що чи Єгипет схоче приступити до якогось союзу, чи ні, це його справа, а Ізраїль не думає платити за такі комбінації власною територією.

Рада для справ юдаїзму проти сіоністів

Даллас, Тексас. — На зборах організації Ради для справ юдаїзму складено звіт, в якому є гострі випади проти американських сіоністів за те, що вони намагаються впливати на американську політику, настроюючи її прихильно до держави Ізраїлю. На зборах були присутні 400 делеґатів. Звіт склав ґалова конференції Дж. К. Кроссман, який заявив, що вільні американські громадяни мають право впливати на членів Конґресу, але в своїй акції мусять керуватися тільки добром ЗДА, а не добром якоїсь іншої д е р ж а в и. Неамериканський громадянин, — сказав Кросман, — має право критикувати американську внутрішню й закордонну політику з становища добра своєї держави. Але не роблять доброго враження заяви про те, що якась одна держава „є єдиним приятелем Америки на Середнім Сході, і що тільки ця держава є дійсним бастіоном демократії в цьому районі".

Франція плянує прроголошення воєнного стану в Альжирі

Париж. — Французька рада міністрів приготовила законопроєкт про проголошення на терені Альжиру воєнного стану і задумує зголосити його у парляменті в найближчих днях. В Альжирі вибух у листопаді мин. року націоналістично-терористичний рух, який надшарпує сили і нерви Франції. Альжир вважається інтеґральною частиною Франції, на відміну від Марокко і Тунісії. Новий законопроєкт плянує зосередження адміністрації всіх трьох адміністраційних округ Альжиру для поборювання націоналістичного руху тубильців.

НОВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ НА КИПРІ

Стратегічний острів Кипр, з англійським протекторатом і грецькими претенсіями, належить до „слабих місць" вільного світу. Грецьке населення Кипру постійно демонструє та домагається повороту того острова до грецького материка. Одну з таких демонстрацій видно на світлині. Понад 1,000 грецьких студентів демонструвало перед будинком місцевого суду, в якому задержано 13 греків, заарештованих під закидом „змови і намагання викликати громадянську війну".

В АМЕРИЦІ

● **Радіовисильня WSVS** в Кріві, Вірджінія, почало передавати протоколи Ялтинської конференції. Ці авдиції триватимуть три тижні. Кожного дня передаватимуть їх по 15 хвилин. Це буде найдовша авдиція в історії цієї радіовисильні.

● **В Денвері, Колорадо,** почалася судова розправа проти сімох комуністів, яких обвинувачують в тому, що вони змагали до насильної зміни демократичного уладу ЗДА. Процес триватиме кілька тижнів.

● **У Бірмінґгемі, Алабама,** шалів торнадо, який позривав дахи з домів, повиривав з корінням дерева і в багатьох місцях перервав електричні проводи. В Олсборо буревій знищив два мешкальні доми та поранив кількох осіб. Бюро погоди передбачає можливість дальших буревіїв.

● **В 1954 році** експорт невійськових американських товарів становив 17,600,000,000 долярів, — на 4 відсотки більше як в 1953 році. Імпорт в попередньому році виносив 15,800,000,000 долярів, — на 4 відсотки менше як в 1953 році.

● **Державний департамент** повідомив Об'єднані Нації, що ЗДА противляться всякій зміні календаря, бо пропонований індійський плян зміни теперішнього календаря суперечив би засадам головних релігій ЗДА.

● **В Ню Йорку** 250 санітарних поліцистів записують на кару усіх тих, які кидають сміття на вулицю. Особам, що дістануть „тикети" суд визначає кару до 25 долярів і 30 днів тюрми. Впродовж шістьох днів більш як 3,000 осіб мусять явитися в суді. Місто стало трохи чистіше.

У СВІТІ

● **З Лондону до Гастінґсу** переїхала валка найстарших авт (із них найновіше походить з 1909 року) на пригадку події 17 березня 1909 року: в той день англійські автомобільні промисловці, щоб переконати найвищих військовиків, що авто може віддати великі послуги військові, перевезли автами на свій кошт частину війська з Лондону до Гастінґсу, переганявши всі кінні вози. Тепер також цими старими автами їхали вояки — для паради.

● **Христова Церква,** одна з протестантських сект, що діє в Італії, не припинила боротьби за право існування, всупереч переслідуванням уряду і поліції. Представник цієї Церкви вирішив представити докладно всю справу у Вашинґтоні, з просьбаю інтервеніювати в італійського уряду. Він твердить, що італійська конституція дає повне право діяти Христовій Церкві без окремого дозволу, і тому називає безправством переслідування цієї Церкви.

● **Еріх Кляйбер,** чільний німецький музика-диригент, який минулого тижня втік із східнього Берліну, зрікшись становища музичного директора державного оперового театру, переїхав до Кельну, де дириґуватиме симфонічним концертом і оперовими виставами. Кляйбер одружений з американкою. Він каже, що комуністи ще в більшій мірі, як гітлерівці використовують мистецтво для пропаґанди.

● **Найбільшим ворогом Індії** є москіти, які своїм трійливим укушенням спричиняють щорічно смерть коло одного мільйона індійців. Хоч населення Індії нараховує 200,000,000 душ, проте смертність від москітів є великим нещастям країни. ЗДА допомагають Індії розпочати кампанію проти цього ворога. Із ЗДА привезено до Індії змоторизовані сикавки і плин проти москітів (ДДТ) на 16 мільйонів долярів. Цілі дружини вишколеної молоді висилається на боротьбу проти цієї небезпечної комашні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАПАМОРОЧЕННЯ ВІД УСПІХІВ

Автором цього вислову був Сталін, і звернув він його на адресу власних партійних апаратчиків, які так ревно вхопились були реалізувати наказану комуністичною партією колективізацію сільського господарства в СССР, що викликали стихійний спротив селянства. Скидаючи тоді вину на низові клітини, Сталін хотів виправдати себе й свою керівну кліку. Але його цілком правильний вислів стосувався насправді всього російсько-комуністичного світу, з його диктаторською верхівкою і ідолопоклонницькими партійними низами. Російські комуністи запаморочилися успіхами перших років панування і розраховували, що терором можна перевернути комітьголовою не тільки соціяльно-економічний устрій своєї країни (світу), але й людську психіку. Коли це не вдалось — роблено тактичний відворот. В історії російської комуністичної партії, як керівного чинника нової російської імперії, було багато фаз, бо тактика у большевиків змінлива, а лише ціль незмінна. І незмінним було запаморочення від успіхів, що існує по нинішній день.

Цією темою зайнявся державний секретар Доллес у своїй останній промові, яку виголосив в понеділок 21 березня на бенкеті Реклямового Клюбу в Ню Йорку. Це була одна з найкращих його дотеперішніх промов, може тому, що була дуже прозора й розглядала сучасну небезпеку нової війни просто й практично. Дж. Ф. Доллес застосовував вираз „запаморочення від успіхів" у відношенні до китайських комуністів. В іншому місці своєї промови він сказав про „зачмелення" комуно-китайців своїми успіхами, признавши, що вони дійсно мали не абиякі успіхи. Від захоплення влади на цілому китайському суходолі, через підбиття північної Кореї, окупацію Тибету й фактичне підпорядкування своїм впливам північного В'єтнаму, вони дійшли до теперішнього загрожування островам у протоці Формози й усьому Південному Сходові Азії. Тому Доллес назвав китайських комуністів, захоплених власною силою та перейнятих презирством до сили вільного світу — небезпечнішими для миру, як сама Москва, яка, мовляв, стосує іншу тактику, може навіть у дальшій перспективі небезпечнішу, але не таку нагальну, не таку напасливу й провокаційну. Доллес, як завжди, не зневірюється. Хоч представлений ним образ „похмурий", проте він вірить, що „можна ще привести китайських комуністів до більш тверезого настрою". І він правильно вбачає єдину можливість такого протверезливого процесу — в маніфестації сили вільного світу.

Західні політики досить часто протиставляють комуністичний Китай Совєтському Союзові — для тактичних цілей. Зробив це після свого повороту з подорожі до Пейпінґу і лідер англійської опозиції, кол. прем'єр Етлі, на такому протиставленні будує свою закордонну політику офіційна Англія, і сам Доллес відрізняв уже ці дві комуністичні країни в своїй промові з половини лютого. Якщо це робиться для тактики, то воно не шкодить. Коли ж вірити, що комуністичний Китай і Совєтський Союз можуть пересваритись через те, що перший із них своєю динамікою може штовхнути світ до війни, якої не хоче цей останній, — то це груба помилка. Однак, промова Доллеса своїм тоном, своїм загальним підходом і деякими заввагами є похвальним доказом зглиблення істоти комунізму, чи то російського, чи китайського, бо насправді він один — насильницький, імперіялістичний і поневолюючий.

Остання промова Доллеса збігається з кількома великими й знаменними подіями міжнародного значення. Оприлюднені протоколи Ялтинської конференції, хоч і в негарному світлі поставили американську дипломатію з-перед десяти років, але здерли маску з забріханої сталінської політики. Оприлюднений тепер лист Черчила до Мендес-Франса з-перед двох місяців підкреслив, що „слабістю не можна відкликуватись до Совєтів". Західня Німеччина завершила ратифікацію Паризького договору, а Франція має завершити її цього тижня. У цій „похмурій", як каже Доллес, ситуації, найяснішим моментом є щораз краще зрозуміння керівниками вільного світу, що „запаморочення від успіхів" у комуністів може минутись тільки тоді, коли комуністів не стане ніде при владі.

„СКОРОЧЕННЯ ШТАТІВ"

Пересічний американець відоме для кожного совєтського громадянина так зване „скорочення штатів", тобто редукцію кількости працівників у даній установі, зрозумів би по-своєму, по-американськи: це значить, сказав би він, не йде „бизнес", і тому треба якоїсь частини затруднених людей позбутись.

У Совєтському Союзі ця справа виглядає зовсім інакше. Безробіття там немає, але від самого початку існування совєтської влади „скорочення штатів" у державних установах спадає на голови службовців, як страшний і невідхильний бич. Кампанія скорочення штатів переводиться час від часу і звичайно по всьому СССР ,при чому іноді сполучається з чисткою. Маштаби скорочень бувають різні — від 5 до 50 відсотків усіх службовців, залежно від установи.

Кампанію „скорочення" попереджає звичайно усна й друкована пропаганда, яка вияснює причини, що породили цю кампанію. Кожний совєтський службовець їх знає напам'ять. Це: „паралелізм" в управлінні, себто існування двох і більше відділів у тій самій установі, що виконують ті самі функції; бюрократизм, що проявляється в надмірній кількості всякого роду обіжників та директив, які не допомагають праці установи, а гальмують її; недосконала організаційна побудова апарату, що проявляється в надміру „розбухлій" статистичній та бухгальтерській звітності і т. д.

Бич „скорочення штатів" для совєтських службовців був би ще страшніший, якби після переведеного звільнення переважаюча більшість службовців (якщо вони не звільнені з політичних причин), автоматично не переходила б до інших установ, „роздуваючи" їх апарат, або не залишалася б в тій самій установі на інших посадах чи в інших відділах, очікуючи на чергове „скорочення". Таке переливання з пустого в порожнє в країні, де „немає безробіття", є прикметною рисою всього совєтського державного, кооперативного і партійного апарату.

Нині в СССР відбувається чергове масове звільнювання службовців, що має охопити нібито 80.000 людей. Але цифра ця очевидно применшена. Цим разом офіційні причини звільнювання нібито ті самі — боротьба з бюрократизмом, „роздутістю" апарату і т. д. — хоч подумане воно, у зв'язку з новою коньюнктурою, для зовсім інших цілей. Ініціяторові нинішнього „скорочення штатів", Хрущову, йде тепер про мобілізацію людей для роботи на найбільш загрожених відтинках: на селі — в колгоспах та радгоспах, на новобудовах, що перебувають у критичному стані, і головно на „цілинних землях". Ця кампанія відбувається рівночасно з масовим „добровільним" виїздом молоді на схід і південний схід Совєтського Союзу для створення нової сільсько-господарської бази.

В тому, що совєтський державний апарат хворий на всі недуги бюрократизму — навряд чи хто сумнівається. На це можна було б навести масу прикладів. І всякі експериментування над ним — як от перебудова структури, децентралізація та ін. — не дадуть жадного успіху, бо в самому своєму заложенні він є нежиттєздатний, протиприродній і існує на народному організмі, як злоякісний чиряк.

Нинішнє „скорочення штатів", як твердить „Правда", має на меті поліпшити цей апарат і використати звільнені при ньому кадри, що „заощадить державі багато мільярдів рублів народних грошей". При цьому — на відміну від попередніх масових звільнювань, як зазначає ця газета, „совєтська держава подає працівникам, визволюваним (отаке це слово!) з управлінського апарату, величезну допомогу при переміщуванні їх на виробництво". Ця „величезна допомога" для людей, яких викидають з праці, зривають з насиджених, можливо десятками років, місць і перекидають у злиденність радгоспів та колгоспів, — не перевищує розміру двомісячної платні. А для тих звільнених, кого вивозять у північні райони — на Сибір і Далекий Схід для „освоювання нових земель" та на лісові роботи — в розмірі тримісячної платні.

Московська преса аж рябіє статтями та дописами під заголовками: „Здешевлювати і вдосконалювати управлінський апарат", „Непотрібні відділи", „Зайві ланки", „Шкідливий паралелізм", „Проти штатних надмірностей" і т. д. Змобілізовані на цю кампанію кореспонденти містять дописи, що мають стверджувати потребу звільнення людей, які раптом стали „зайвими" і яких треба десь примістити.

І так, кореспондент з Артемівська (Донбас) пише, що, після звільнення з шахтного управління 82 адміністраційних працівників, продукція вугільних шахт цього управління раптом пішла вгору. Кореспондент з Липецька повідомляє, що „у нас у виконкомах є працівники, які просто не знають, до чого їм узятися, і без діла тиняються по коридорах". Якийсь Н. Гладілін з Молдавії сповіщає, що існуючий там Молдавський рибний трест затруднює аж 112 адміністраційних службовців, а обслуговує лише чотири примітивних рибних заводи, що за цілий рік переробили разом... 902 центнери риби. Він пропонує взагалі цей трест зліквідувати. В деяких промислових артілях, заводах і цукроварнях, пишуть кореспонденти, на двох робітників-продуцентів припадає аж три адміністратори. Мовляв, один з сошкою, а семеро з ложкою. Таких і подібних прикладів — сотні. Але при цьому не згадується, що ці „зайві люди" не самі собі придумували „паразитарні посади", а працювали вони — дехто й по десять і більше років — на державній службі, як державні урядовці.

Одночасно редакції газет „організують" дописи вже звільнених і переміщених на іншу роботу людей. Це, звичайно, повні захоплення і вдячности до партії і уряду листи, в яких глибоко покривджені владою совєтські громадяни описують „нове, радісне життя". Для прикладу подамо один такий лист. Його авторка, касирка продуктивної державної крамниці Анна Катанаєва, яку звільнили з праці і послали будувати доми, як звичайну робітницю, з фальшивим ентузіязмом розповідає в „Ізвєстіях": „Була я і рахівником, і статистиком, і касиркою. Звичайно, кожна професія у нас в пошані. Але признаюся, праця в канцелярії і за касою мене не задовольняла". Тепер молода дівчина Анна Катанаєва, лазячи з цеглою по риштованні новобудови, має сатисфакцію: „Ах, як хороше доми будувати! — пише вона. — Скільки радости приносиш людям, будуючи для них нові мешкання..."

Ще більшим і ще фальшивішим ентузіязмом переповнені дописи людей, вивезених на поневіряння у дикі степи Казахстану і незайману тайгу Далекого Сходу.

Несподівані, часом взаємозаперечні й абсурдні проєкти, накази і розпорядження московських правителів пригадують борсання звіря, що попався в тенета мисливця. Експерименти в сільському господарстві, боротьба за примат того чи іншого виду промисловости, фантастичні пляни на цілинних землях, і масова депортація молоді, запровадження драконівських законів у відношенні до малолітків і, нарешті, масове звільнювання та перекидання людей інтеліґентної праці на фізичну роботу — все це є борсання совєтської влади у тенетах створеної нею ж коньюнктури. Це борсання невід'ємне від самої істоти совєтського режиму, створеного не життям і досвідом, а сухими, придуманими в кабінетах, абстрактними доктринами.

В. С-ко

РОЛЯ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА НА ЕМІҐРАЦІЇ

Український Конґресовий Комітет Америки узяв протекторат над виставою щойно викінченого фільму „Тріюмф Українського Танку", виробленого старанням Ювілейного Комітету Українського Танку в Америці під головством ген. Загродського, і цим дав свідоцтво праці відомого на протязі трьох десятиріч українського балетмайстра Василя Авраменка. Після пробного показу фільму, що відбувся в студії Авраменка у Ню Йорку в суботу 19 березня у приявності представників українського громадського, мистецького й літературного життя, звітодавець в однім з недавніх видань „Свободи" ствердив, що новий фільм, це — важливий „документ" не тільки праці самого балетмайстра, але й співпраці майже всієї української спільноти в З'єдинених Державах і в Канаді. Крім того, однозгідно признано, що Авраменко повинен відновити свою працю як балетмайстер і підготовити бодай сотню нових інструкторів, бо український народний танок — це джерело, яке чи не найбільше спричинилось до плекання традицій батьків серед українського покоління, народженого в Америці, і притягнуло увагу неукраїнського американського оточення до українських культурних цінностей.

Для загальної інформації варто повторити деякі твердження Авраменка про поширення його праці в минулому, а саме: упродовж неповних тридцяти років, тобто від свого приїзду до Торонта, в Канаді, і переїзду до З'єдинених Держав, його школи народного танку видали кругло 23,000 свідоцтв про закінчення танкових курсів, а в фільмі, показ якого відбувся в суботу, взяли участь понад 3,500 танцюристів і танцюристок, усі в українських народних строях. У поодиноких кадрах фільму показано виступи у Торонто, Монтреалі, Вінніпеґу й інших осередках Канади, а з американських імпрез — кадри з загальновідомих виступів у Метрополитен Опера Гавс у Ню Йорку (при співучасті 750 танцюристів) у квітні 1931 р.; з святкування 200-річчя Вашинґтона разом з Хором Кошиця, коли то він об'їздив цілу східню Америку в 1932 році; з участи у Світовій Виставці в Шикаґо у 1933 р.; відомих відвідин в Білому Домі у Вашинґтоні на запрошення пані президентової Рузвелт з українськими гаґілками на Великдень 1935 року; з Українського Дня разом з хором Кошиця, на Українсько - Американському Фестивалі в Ню Йорку, 15 червня 1939 р., коли українське громадянство взяло участь приблизною кількістю 60,000 осіб, і т. п.

У фільм включено також кадри з таких фільмів студії Авраменa, як „Наталка Полтавка", „Запорожець за Дунаєм", і фільму з відродження Карпатської України в 1939 р. Додані ще виступи з нагоди 25-річчя Українського Танку в Канаді і найновіші мистецько-культурні виступи в ЗДА під назвою „Слава Канаді й Воля Україні" та подібну картину в ЗДА.

Все це висвітлене на тлі таких міст, як Вашинґтон, Ню Йорк, Шикаґо, Торонто, Монтреал, Винніпеґ та краєвидів не тільки Америки, але й України (Києва, Львова, Станиславова, Хусту), і тому фільм справляє велике враження.

Рефлексії глядача різнородні. Одна письменниця після перегляду фільму сказала: „Авраменко — це король українського танку". Інший визначний громадянин заявив: „Це — документ жертвенности, патріотизму й культурно-мистецьких осягів усієї нашої спільноти за останні тридцять років" і т. п.

Хто бачить тріюмф українського танку в минулому, той відчуває тугу за чимось, що вже не вернеться. Масові виступи української дітвори, пописи одиниць і цілих груп, з їх захопленням і вірою в успішність розголосу українського імени й справи — перейшли в історію, як щось незвичайне.

Нові наші співгромадяни, що приглядалися документам масових виступів з українським народним мистецтвом, не можуть начудуватися, звідки бралася в давніх американців українського роду охота витрачати стільки грошей на народні одяги, на поїздки, на влаштування вистав і на здвиги.

З тієї „минулої слави", показаної тепер у фільмі „Тріюмф Українського Танку" можна поробити далекосяглі висновки, а в першу чергу те, що не від сьогодні починається свідомість українського елементу в Америці і що можна багато дечого навчитися і з нашого американсько-українського минулого.

С. Демидчук

ВІДГУКИ ВОДНЕВОЇ БОМБИ

Лондон. — Рішення уряду Британії приступити до виробу водневих бомб викликало широкий відгук не тільки в цій країні, але також у цілім світі. Свого часу теперішній голова уряду сер Винстон Черчил казав, що вільний світ може спокійно спати „в тіні американських атомових бомб". З того часу, коли Москва почала виробляти не тільки атомові, але також водневі бомби, ситуація в світі рішуче змінилася. Тому ще уряд Партії Праці, під проводом Етлі, дав наказ — продукувати атомові бомби в Британії.

Відомості, що Москва гарячково нагромаджує у себе атомові та водневі бомби, затривожили уряд Британії, і плян виробу водневих бомб сер Винстон подав на затвердження парляменту. Голова уряду і лідер опозиції (Клемент Етлі) висловилися в парляменті однозгідно щодо цілі водневої бомби: вона має відстрашити можливого аґресора від його наміру почати війну. Етлі заявив у своїй промові в парляменті 3 березня, що відплата Британії на аґресію буде негайна і певна.

Свою промову лідер опозиції виголосив у порозумінні з членами „тіневого кабінету", тобто провідниками фракції, які, в разі перемоги партії у виборах, могли б стати членами нового уряду. Несподівано, в дебатах з приводу воєнної програми уряду, виступив посол Беван, відомий своїм „антиамериканізмом". Беван, бувший міністер в уряді Етлі, вже не раз заявляв, що треба досягнути порозуміння з Москвою щодо обмежень зброєння, і нападав на американців, які нібито „не хочуть" переговорювати з СССР.

Тепер, коли парлямент розглядав проєкт виробу водневої бомби, Беван у своїй промові виступив і проти уряду і відмежувався від лідера Партії Праці та проводу своєї фракції:

„Якщо ми не можемо мати проводу від них, то даймо провід самі собі", — це були слова Бевана на адресу провідників своєї партії. Це недовір'я, висловлене членом парляменту на адресу провідників партії, мало той наслідок, що після довгих дискусій Бевана виключено із парляментської фракції Партії Праці.

В чім суть „беванізму"? Не в його соціяльній програмі (в цім Беван не відрізняється від проводу Партії Праці), а в його романтичній вірі в невтралізм: мовляв, нехай собі ведуть спір і навіть війну Америка з СССР, але Британія може лишитися поза конфліктом. Беван є проти уживання водневих бомб, навіть коли б Москва заатакувала Британію, бо він не бачить у тому порятунку.

Треба сказати, що таких „беванівців" є в Британії багато: це люди, що вірять у „добрі наміри" Москви, яка, мовляв, не збирається нікого атакувати, але зможе бути „спровокована" зброєнням західніх держав.

Ясно: така тактика ослаблює рішучість народу у відстоюванні його життєвих інтересів. Голова уряду в заключній промові сказав у парляменті, що слабість не імпонує большевикам.

Якщо Беван буде виключений із Партії Праці і створить свою окрему групу, то це принесе шкоду не тільки для партії, але також може викликати великий заколот у суспільстві. Люди, яким обіцяють забезпечити мир, готові вважати фантастичні мрії за дійсність.

П. А.

СІВБА НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

На півдні України — на Одещині, Миколаївщині й Херсонщині — сівба в повному розпалі. Панує гарна й тепла весняна погода. Згідно з новими плянами Хрущова, цього року особливу увагу в посівних плянах приділяється кукурудзі, яку перший секретар компартії назвав „прекрасною рослиною" для харчування людей і годівлі свиней. А свиняча ковбаса — пригадав Хрущов українське прислів'я — „найкраща в світі птиця".

„ЧИСТКА" В КОЛГОСПАХ ЛЬВІВЩИНИ

Як подає „Правда", минулого року в колгоспах Львівщини „змінилося майже дві третини колгоспних бухгальтерів і рахівників. Така плинність призвела до занедбання в обліку, стали спостерігатися випадки розкрадання соціялістичного добра... В деяких артілях за порівняно короткий час перебувало по три-чотири бухгальтери й рахівники". Замаскована словом „плинність", жорстока чистка колгоспних технічних працівників викликана тим, що районові виконавчі комітети Львівщини, як пише „Правда", „нерідко рекомендували колгоспам на роботу неперевірених працівників". А що значить у совєтській мові „неперевірений працівник" — річ відома: „соціяльно ворожі елементи, буржуазні націоналісти" і т. д.

НОВІ ЕШЕЛОНИ „НА ЦІЛИНУ"

Як подає „Радянська Україна", 8 березня з України виїхали „на цілину" ще два ешелони молоді. З одного лише Дніпропетровська вивезено 600 хлопців та дівчат. Тисячі молоді вивезено з Києва, Харкова, Львова, Одеси та інших міст України.

УКРАЇНСЬКІ ПИСЬМЕННИКИ В КРИМУ

Група українських письменників у складі: М. Чабанівський, Я. Шпорт, Б. Котляров, А. Косматенко та С. Мішура була відряджена Спілкою Письменників України та видавництвом „Радянський Письменник" до Криму на зустріч з читачами. У Симферополі письменники виступали перед студентами педагогічного інституту, після чого виїхали до Керчі та Теодосії. Всі згадані вище письменники прийшли до літератури вже під час і після останньої війни.

Вол. Дорошенко

АКАДЕМІК МИХАЙЛО ВОЗНЯК

(Його життя й діяльність)

(1)

Вночі з 19 на 20 листопада 1954 року помер у Львові відомий учений — історик літератури й літературознавець, дійсний член Української Академії Наук у Києві, Михайло Возняк.

Покійний усе своє життя провів у безчастанній науковій праці й велика частина її зв'язана з Науковим Товариством ім. Шевченка у Львові, де почав він свою наукову кар'єру.

На жаль, вільна українська преса озвалася досі на смерть невтомного наукового працівника тільки кількома рядками сухих посмертних згадок, коли не рахувати трохи ширшого некрологу Покійного, що його написав приятель його, д-р Іван Німчук в едмонтонських „Українських Вістях" (ч. 50 з 20 грудня м. р.) та статтейки в Брюссельських „Вістях" (ч. 1 з 1955 р.).

Такими самими кількарядковими згадками спом'янула акад. М. Возняка й преса підсовєтської України, і то зміщеними десь на останніх сторінках.

Ось, наприклад, яку оповістку з приводу його смерти подибуємо в „Радянській Україні": „Президія та бюро Відділу Суспільних Наук Української РСР з глибоким сумом сповіщають про смерть дійсного члена Академії Наук Української РСР Михайла Степановича Возняка, що сталася 20 листопада 1954 р. у Львові".

Кілька рядків дрібного друку — і все! Ні портрета, ні ширшого некрологу, ні статті, що оцінювала б працю Покійного. І сповіщає навіть не вся Академія, а тільки Президія одного її відділу. Так шанують комуністи заслуженого працівника на ниві української науки. А рівночасно Вишинському та сама „Радянська Україна" не поскупилась цілих шпальт аж у трьох числах.

Отож я, як довголітній приятель Покійного, життя й діяльність якого проходили близько 40 років на моїх очах, уважаю за свій обов'язок присвятити йому оцей нарис у признання його заслуг для рідної науки й культури.

Життя і праця М. С. Возняка укладаються в оці рямці: 1. До першої світової війни 1914 року; 2. За першої світової війни у Відні в роках 1914-1918; 3. За Польщі, 1918-1939 рр.; 4. За першої большевицької окупації Галичини в рр. 1939-1941; 5. За німецької окупації 1941-1944 і 6. За другої большевицької окупації, 1944-1954 рр.

І хоч життя Покійного вченого не відзначалося драматичністю й було більш-менш однакове в усіх накреслених мною періодах, проте вони мали не однаковий вплив і на матеріяльні його обставини й на письменницьку діяльність. Тому то я й оглядатиму його біографію саме за цими періодами.

I.

Народився Михайло Возняк у 1881 році в с. Вільки Мазовецькі, Рава-Руського повіту, в незаможній селянській сім'ї.

Початкову освіту здобув у рідному селі, а середню й високу у Львові, в академічній гімназії й університеті, на філософічному факультеті. Вже в гімназії сам мусів заробляти на своє удержання лекціями, як інструктор відсталих учнів. За це мав приміщення й харч у бурсі св. о. Николая, яку провадив Покійний Кость Паньківський у своїм будинку на Театинській вулиці. Бувши в університеті, теж заробляв як домашній учитель („репетитор", сказавши прийнятим на Наддніпрянщині терміном).

Скінчивши університет, Покійний дістав посаду молодшого вчителя („суплента") в тій самій академічній гімназії, в якій не так давно сам учився. Але по році кинув посаду й від того часу жив виключно з тих марних гонорарів, що їх одержував за свої наукові чи популярно-наукові праці. При цьому допомагав ще своєму молодшому братові здобути високу освіту.

Свою письменницьку працю розпочав М. Возняк уже на університетській лавці під проводом проф. К. Студинського, як його улюблений учень. По скінченні університету віддався науковим студіям, досліджуючи головно культурне життя Галицької України XIX віку. Про ніяку кар'єру й думати не хотів, тому не складав і докторату, а навіть, як я вже згадав, покинув і суплентуру в гімназії.

Він пильно переглядав архівні збірки бібліотеки „Народного Дому", зокрема багатий і цінний архів о. Антона Петрушевича та збірки Закладу Оссолінських, де було багато знадібків до історії Української Галичини.

З цих архівів вибирав Покійний матеріяли до життя й діяльности визначних діячів галицько-українського відродження — Маркіяна Шашкевича, Якова Головацького, Івана Вагилевича, Миколи Устияновича та інших, які містив у „Записках" НТШ в численних „Причинках". Йому, між іншим, належить і перше повне видання творів М. Шашкевича, що вийшло в XIV томі „Збірника" Філологічної Секції НТШ під наголовком „Писання М. Шашкевича" (Львів 1911 року).

В „Записках" НТШ опублікував М. Возняк і цілий ряд граматик української мови старих галицько-українських учених священиків — о. Івана Жуківського, о. Івана Могильницького, о. Івана Лаврівського та ін., з своїми студіями про них. Ця праця у відбитці з „Записок" дала великий том.

Архівні розшуки в зв'язку з студіями про галицько-українські культурні відносини наштовхнули дослідника й на пам'ятки драматичної творчости галицько-українських діячів, якими займалися й його попередники, як, напр., Іван Франко, і він присвятив їм чимало уваги. А від драматичних вистав у Галичині в XIX віці (про них писав у „Записках" НТШ, томи 89—95) перейшов Покійний і до старої української драматичної літератури та віршової творчости XVII-XVIII віків (пор. його „Різдвяні й великодні вірші й орації" в 96-му томі „Записок" НТШ 1910 року) і нарешті до стародавніх дум, раз-по-раз оголошуючи чимало невідомих текстів, що їх повишукував по різних архівах.

Тут не місце вичисляти всі ці праці неструдженого дослідника. Я згадую тільки головні його речі, щоб відмітити, чим саме в даному часі він цікавився. Крім вичислених вище його студій, приностую ще його сумлінний огляд „Стара українська драма й новіші досліди над нею" („Записки" НТШ, т. 112, 1912 р.), „Матеріяли до історії української пісні і вірші" — тексти й замітки, — що вийшли в IX, X і XI томах „Українського Архіву" НТШ в рр. 1913, 1914 та 1925 і разом становлять 589 сторінок.

В „Україні" М. Грушевського друкує він перед війною свою працю про „Початки української комедії" (1914, кн. 1-2). Цій темі пізніше присвятив він окрему книжку.

Досліди М. Возняка над галицько-українськими культурними відносинами XIX в. наштовхнули його й на тогочасні взаємини галичан і наддніпрянців. В результаті постала дуже цікава його розвідка „Епізоди культурних зносин галицької й російської України в першій половині XIX в.", яка появилася в XII і XIV томах „Записок Українського Наукового Товариства в Києві" (1915-1916 рр.). Разом із матеріялами, що їх опублікував яких 10 років перед тим д-р Іларіон Святицький (Свєнціцький) у „Науковому Збірнику" Галицько-руської Матиці, ця розвідка давала яскраву картину цих зносин, яка свідчить про живучість української соборницької думки навіть у роках найбільшої реації в обох займанщинах — російській і австрійській.

РОЗЗЯВИ

Нижче передруковуємо з московської „Правди" фейлетон Ф. Кабаріна, в якому автор змальовує деморалізацію і розклад совєтського бюрократичного апарату. В совєтській системі централізованого управління, в якій кожний, боячись неприємних наслідків, ухиляється від виявлення власної ініціятиви, а спирає все на начальство, — витворилися найсприятливіші умовини для широкої діяльности всіляких авантюристів та пройдисвітів, які ловлять рибку в каламутній воді. Мабуть, описаний у фейлетоні тип в такій мірі розмножився в совєтській дійсності, що треба було аж центральному органові компартії бити на сполох.

Поїзд відходив на Казань. У переділі одного з вагонів сидів широкоплечий атлет років на двадцять п'ять, поглядаючи у вікно на будівлі станції Красний Кут. Коли зникла з очей водокачка, він підвівся, розправив плечі, немов би скинув важкий тягар, ще раз поглянув у вікно і заповнив переділ голосним сміхом...

А через два дні до заступника голови виконкому Комсомольської районової ради депутатів Саратовської области тов. Бражнікова подзвонили:

— Колокольніков утік! Украв 14,000 рублів...

Бражніков утратив дар мови. Він уже не чув дальших подробиць, а пригадував собі, як то віз Колокольнікова на своєму мотоциклі на залізничу станцію Красний Кут, як розпивав з ним „чарку" у буфеті на дворці, як енергійно тиснув руку на пероні, бажаючи на прощання шахраєві: „Ну, щасти ж тобі, Вася!"

А через два роки той самий атлет, вже огрядніший і з рум'янцями, сидів у переділі м'якого ваґона далекосхіднього експресу з недбало застромленою сиґаретою в роті, оглядаючи у вікно краєвиди. Це він тікав уже четвертий раз, з тою лише різницею, що тепер прибрав вигляд франта: в сірому дорогому костюмі, модних черевиках на грубій ґумі, із золотим годинником і елеґантною зачіскою. Але найістотніші деталі, що відрізняли цю втечу від попередніх, полягали в тому, що атлет уже називався не Василь Мефодійович Колокольніков, а Г. І. Демідов. І чухалися в потилиці вже декілька довірливих роззяв.

Начальник управління державного забезпечення в місті Новосибірську тов. Гамбарґ сидів, замкнувшись, у кабітнеті і обмізковував ситуацію. А думати було над чим. Утік старший інспектор держзабезпечення на Заєльцовський район Новосибірська Демідов Г. І. До того ж покинув береги ріки Обі не з порожніми руками, а хапонув за малим не 20,000 рублів. Але Гамбарґ був занепокоєний не фактом крадіжки державних грошей, — адже вони поплили не з його кишені — його непокоїло інше: Демідов Г. І., що назвав себе кандидатом у члени партії, виявився пройдисвітом...

У місті Уральському Свердловської области теж давненько шукають старшого інспектора Красногорського району, запевняючи, що ім'я йому Николай Іванович Вердицький. Шукають і дивом дивуються: „Як він зумів за такий короткий час підробити 4442 документи, як йому пощастило одержати на ці документи гроші?"

Але й це — лише квіточки. Жулика шукають не тільки в Заволжі, Новосибірську, на Уралі: його шукають також в Самарканді, у Кіровській області, в Астрахані...

У Кітабі (Узбецька ССР) б'ють на сполох, шукаючи інженера - будівельника Демідова Г. І., в Астрахані — фахівця по стоячих неводах Смірнова Б. С., у Кіровській области інженера - економіста Михайлова М. Ф. У багатьох містах і районах займався тим самим промислом той самий спритяр, але в різних особах. І ніхто не знає його справжнього прізвища і професії.

Роззяви, скаже читач. З таким висновком не можна не погодитись. Але спробуйте назвати роззявою, скажімо, директора м'ясокомбінату в місті Ульяновську тов. Петрова. Він обуриться, розгнівається.

З Ульяновського м'ясокомбінату втік начальник пляново-економічного відділу Михайлов М. Ф. Доповіли директорові. Він замахав руками:

— Цього не може бути!.. Ви тільки гляньте в анкету, особливо в біографію... Не бачу логіки, може, загуляв, ну, десь поїхав. Треба розуміти душу холостяка...

Але Михайлов не вернувся, залишивши директора з довгим носом. Ось короткі витяги з його анкети: „Закінчив Свердловський фінансово-економічний інститут ще до війни". А в рубриці „Вік" записано: народження 1927 р. Від 1947 р. по вересень 1949 р. працював як „головний держконтролер" Міністерства державної контролі СССР". А трохи нижче: „в 1949—51 рр. учився в танковій школі. Закінчив із золотим дипломом. Дістав звання капітана — начальника фінансового полку (!?)"

У переліку трудової діяльности цікаві такі дані: „...10-го жовтня 1945 року штурмував Берлін. З 25 вересня 1944 р. по 5 травня 1945 р. брав участь у війні з Японією на Камчатці (?)". Ще сильніше сказано про нагороди: „Орден другого степеня одержав за те, що привів у полон німецький танк з усіма танкістами. Медалю за відвагу — за взяття в полон п'яти німців з двома секретними кухнями. Орден — за оточення летовища і взяття його в полон..."

Тепер Колокольніков, він же Вердицький - Демідов - Михайлов - Смірнов, у черговій подорожі. Розвалившись на м'якій канапі переділу поспішного поїзду, він разглядає малу, націлюючись оком, у котрому ж то місті пошукати ще йому роззяв.

Голоси Читачів

ДО УКРАЇНЦІВ З БУКОВИНИ!

Під таким наголовком перечитала я в („Свободі" з 11 січня 1955 року) заклик Видавничої Комісії для придбання фондів на видання великого ілюстрованого наукового твору „Буковина".

Перечитавши заклик, признаюся щиро, що не зміст відозви, а ціль запляновано видання твору „Буковина" витиснула сльози радости у моїх очах. Чому? Тому, що врешті діждемося безстороннього наукового твору про нашу українську Буковину, а також тому, що найвища пора доказати світові, що Буковина була, є і мусить бути українською. І я, хоч тільки уродженка Буковини, німецького походження, не вагаючись зложила із моїх скромних засобів (живу при зятеві) пожертву на видання твору „Буковина". Хтось може подумати: якто? — тільки уродженка Буковини і німка, а складає пожертву...?

Нічого тут дивного. Походжу з родини, котра уважала Буковину за свою батьківщину і у тяжкій боротьбі українського народу за державність зложила жертви не тільки матеріяльні, а також жертви крови і життя за українську державу, а тим самим і за Буковину. Таких родин тільки уродженців Буковини було більше. (Мій дядько Осип Штравс був ранений у боях за головний двірець у Львові. Він належав до сторожевого куреня 41-го черновецького п. полку, який доконав збройно Листопадовий Зрив. Мій другий дядько Отто Вайнгаммер дав життя за Україну в р. 1919 під Львовом, розірваний польською ґранатою. Мій рідний брат Едвард Тавчер, віддав життя за Україну у листопаді 1919 р. і похоронений у Гнівані на Україні. Мій третій дядько Омелян Брандтнер віддав життя рівнож за Україну в листопаді 1919 р. і похоронений у селі Круте на Україні. Що ж значить моя скромна пожертва у порівнянні з їх жертвами крови і життя? Я дала кілька долярів. Вони дали життя за Україну і за українську Буковину! А що Буковина є українська, на це є незаперечні історичні докази. Буковина — це частина колишньої Київської Держави, зн. частина нинішньої України. Колишня Буковина була більша, як та Буковина, яку ми знаємо тепер. Північна Бесарабія, — це частина колишньої Буковини. Що Буковина частина колишньої Київської Держави чи нинішньої України, підтверджує також провідник румунських соціялістів Ґріґорі Ґріґоровічі у його книжці „Буковинське селянство у ярмі". В тяжких воєнних потрясеннях, які переживала Київська Держава, попала Буковина під владу Туреччини, а у 1775 р. відступила Туреччина Буковину Австрії. В р. 1781 був перший перепис населення на Буковині і тодішній правитель Буковини, австрійський генерал Енценберг, зголосив своїй зверхній владі у Відні такий склад і число населення на Буковині: 23,000 родин, а саме 6,000 румунських родин, 800 жидівських, 318 вірменських і 15,822 українські родини. Чия це земля? Тільки українська!

В р. 1848 були вибрані перші посли з Буковини до австрійського парляменту. Вибрані були: 4 українці, 1 німець і 2 румуни. Коли румунські посли домагалися прилучення Буковини до Семигороду, то українські посли і німець тому спротивилися і жадали прилучення до Галичини. Отже, українці на Буковині вже тоді хотіли ділити долю і недолю з рештою українців в Австрії. Вже тоді відчували пособорницьки. І хоч Австрія була тільки мачухою, і то злою мачухою для українців, українці на Буковині своєю наполегливою працею таки розбудували своє національно - культурне життя. Відчувався тільки брак землі для селянства. Українські посли домагалися нового земельного закону і розділення фільваркових земель між селян. Коли закон вже мав бути схвалений, вибухла війна і все зруйнувала! Прийшов 1918 рік і Австрія померла у тяжких болях за свої гріхи. Українці взялися будувати свою власну державу.

Однак сусіди злетілися як гайвороння і ще молоду, незакріплену державу заклювали... Однак українські вояки своєю кров'ю і життям відкупили свій нарід від національної смерти, привернули йому назад його правдиве ім'я.

На Буковину прийшов новий окупант — румун. Українці на Буковині навіть під терором нового окупанта заявилися за прилученням до України, коли їх питала загранична місія. Було це на публічному вічу у Заставні в 1920 р. Тому всі українці, а в першу чергу українці з Буковини, жертвуйте щедро і від серця на видання книжки „Буковина".

Книжка „Буковина" покаже наочно Вашим тут народженим дітям землю, з якої Ви походите, Вам пригадає Ваші родинні сторони, а світові докаже, що Зелена Буковина є споконвічна українська земля.

Люїза Тавчер-Шмідт

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

Кредитова Спілка „Самопоміч" в дзеркалі річних підсумків.

Рахункові підсумки нашої одинокої фінансової установи на терені метрополітального Дітройту виказують на кінці лютого ц. р. дол. 283.380 на вкладах і дол. 238.021 на позичках та 725 членів у членському реєстрі. Це є осяги за 2 і пів року, бо цього року при кінці січня відбулись щойно другі річні загальні збори нашої Кредитової Спілки.

Саме про ці збори хочемо тут коротко написати.

Вони пройшли справно і відбивали від трафарету деяких у нас зборів, коли то нудьга розсідається по кутах заль і авдиторія з нетерплячкою чекає кінця. На зборах Спілки слідне було напружене зацікавлення від початку до кінця (3 і пів години). Звідомлення з діяльности було надруковане в ч. 7 пресового двомісячника Спілки „Наш Контакт" і доповнене на зборах Радою Директорів (речники: голова інж. А. Мілянич, скарбник д-р В. Шкудор, секретар п. Чемний), як теж головами комісій: Кредитової — інж. Р. Крохмалюк, Інформаційної — інж. В. Несторович, Контрольної — дир. В. Кривуцький. На стінах розвішені були ґрафікони і статистичні таблиці, які помогли авдиторії з'ясувати собі процес росту Спілки і вияснювали такі речі, як цілевість уділених кредитів, тощо.

Зокрема прикувала увагу приявних членів промова американця, відпоручника Міш. Ліґи Кредитових Юній, п. Дж. В. Міллера. Він, крім висловів подиву і признання для діяльности Кредит. Спілки „Самопоміч", висказав чимало глибоких думок, серед яких теж український характер нашої Спілки найшов своєрідне насвітлення з його боку, включно з цікавими особистими спогадами про зустрічі з українцями (з одним капітаном корабля на Далекому Сході).

Треба зазначити, що мр. Міллер, який приїхав з Ню Йорку, — це відомий діяч кредитових спілок і радієвий коментатор (м. і. 3 роки в „Голосі Америки"). Його враження з останніх річних зборів нашої Спілки поміщені в лютневому числі органу Мішіґ. Ліґи „Контакт" і містять між іншим такий комплімент під адресою нашої Спілки: „кожний з кредитово-юнійних кругів, що потребує духового поштовху для своєї праці, повинен познайомитись з цією українською групою..."

Повертаючись до ходу Заг. Зборів: дискутантів над звітами було досить багато, а також поставлено чимало питань. Усі схвалення (зокрема абсолюторії) перейшли майже одноголосно, а також вибори тих із дирекції і комісій, що їм покінчилась каденція, пройшли за заздалегідь заготовленими списками.

Після зборів відбулась спільна вечеря з програмою. На програму склались виступи бандуриста Назаренка і п. Варнича в ролі Гриця Зазулі, відзначення нагородами тих, що виказались найбільшими осягами в присднанні нових членів (три цінні нагороди і теж менші) і вручення „виграних" тим, що на своїх кріслах при бенкетовому столі відшукали числа т. зв. „дор-прайзів" (20 нагород). Вечір закінчився 3-годинними танцями при оркестрі „Трембіта".

Треба особливо підкреслити, що успіхи Кредитової Спілки в звітовому році дозволили Раді Директорів запропонувати Зборам схвалення 3 проц. дивіденди для вкладчиків. Цим чином наша Кредит. Спілка перейшла в ряди тих нечисленних фінансових установ, що дають щадникам найвищий процент.

Підготова катедри українознавства на Вейн-університеті.

Дітройтські українці взялись за велике діло: за уфундування університетської катедри українознавства. Хоч це тільки початок, але важне, що справу зрушено з місця. Те, що взялись за неї центральні громадські організації, дає запоруку, що заходи будуть вестись далі аж до успішного кінця.

16. лютого ц. р. покладено до життя Українсько - Американську Культурну Фундацію на зборах, на які вислали своїх делеґатів ось-такі установи: УККА (відділи захід і схід), Федерація Українців Мішіґену, Об'єднання Жіночих Організацій на терені Метроп. Дітройту, Ліґа Української Молоді Півн. Америки і група українських професіоналістів. На зборах були приявні українці-професори університету Вейни: д-р С. Мамчур, д-р А. Мозола і В. Рудий. Статут підписав теж американець українського походження проф. Геррі Тренд.

Делеґати установ і профес. груп, прізвища яких подаємо в альфабетному порядку, ввійшли до Ради Директорів Фундації. Ось вони (титули опускаємо): Т. Дем'яненко, В. Довгань, Іванна Драґинда, М. Дужий, Анна Косій-Дудинська, О. Захарків, І. Іванчук, С. Луцький, А. Мілянич, С. Мамчур, П. Рогатинський, В. Рудий, М. Шустакевич і Ольга Шустер-Шустакевич. До Президії ввійшли: д-р С. Мамчур (голова), І. Іванчук (заст.), Проф. В. Рудий (секр.) і адв. С. Луцький (скарбник). Створено теж 2 комісії: пресову (гол. Шустакевич) і фінансову (гол. Захарків). Обі ці комісії матимуть багато роботи, бо справа нова, вимагає великої пропаґанди і поважної суми гроша. Схвалений бюджет Фундації на протяг 2-ох акад. років передбачає 6,000 дол. (2 курси по 3 семестри) і цих 6,000 дол. повинно дати наше громадянство шляхом індивідуальних членських вкладок (5 дол. річно), вкладок установ, різних датків і запсів.

На чергове пленарне засідання Ради, що заплановане на 23. березня, рішено запросити теж відпоручників двох наших наукових установ, властиво їх відділів, НТШ і УВАН, для яких разерезвовано 2 місця. Пороблено теж заходи, щоби Фундацію інкорпорувати в стейтовому Уряді.

Теба побажати успіху цій акції за здійснення поважної справи. Він запевнений, якщо ця акція найде відзвук у широких колах (ніде правди діти: порізненого) місцевого українського громадянства.

Українська Оселя „Діброва".

Ми вже писали свого часу про те, що з ініціятиви „Пласту" і при фаховій підтримці Т-ва Українських Інженерів, відділ-Дітройт, як теж при матеріяльних спроможностях, що їх створила Кредитова Спілка „Самопоміч", група осіб закупила фарму, назвала її „Діброва" і оформилась під тою назвою як недоходова корпорація. Фарма має 120 акрів, з чого 40 акрів озера і лежить поміж двома державними парками: Врайтон і Айленд. Як довідуємось тепер, розбудова оселі й підготова до парцеляції робить помітні поступи. Можна вже подати й деякі цифри, щоправда тільки в приближенні. Отож на західньому березі озера наміченo ок. 90 парцель, величини 1/7 до 1/2 акра, в цінах від 500 до 2,000 дол. Побудована тепер дорога ділить парцелі на дві полоси: надозерні (дорожчі) і без безпосереднього доступу до озера (дешевші). Власники цих останніх користуватись будуть гарною спільною пляжею.

З числа 68 спонзорів, які затягнули позички на купівлю оселі, 22 зголосили бажання придбати 24 парцелі. До Великодня мають теж інші спонзори виключне право вибору, а після того першенство вибору матимуть ті українські громадяни, які скоріше зголосяться за парцелями.

Східній беріг озера має два призначення. В південній частині передбачено віддати даром „Пласт-ові" 40 акрів землі з доступом до озера і цим сповнене буде суттєве завдання: українська молодь дістане для себе оселю серед буйної природи в віддаленні всього 40 миль від Дітройту. В північній частині призначено поверх 30 акрів для громадського парку. Заплянoвано прекрасну пляжу, 4 спортові площі і на найбільшому острові на озері трибуну для музики і танців.

Очевидно розбудова буде йти постепенно через кілька найближчих років. Покищо до потреб публіки приспособиться існуючі будинки з відповідним ремонтом. В майбутній розбудові заакцентований буде теж м. і. український стиль. Як зачуваємо — незабаром приїде до Дітройту запрошений „Дібровою" консультант, арх. Тимошенко і тоді напевно зробиться неодна „ідея", що вплине міцно на майбутній вигляд оселі.

Отворення сезону назначено на 29 травня, коли то „Діброва" влаштує свій перший пікнік для українського громадянства. Дальших 6 неділь (мабуть не за чергою) зарезервували для своїх пікніків різні інші організації.

В. Несторович.

Ґренд Рапідс, Міш.

На допомогу залишенцям

За ініціятивою та заходами групи новоприбулих українців у складі: пп. Іван та Ярослав Богач (батько і син), Лідія Гадзяцька, Василь Плитюк, Микола Ябеменко, Ілля Фалендиш та автор цих рядків — в суботу, дня 12-го березня 1955 р. відбувся в Ґренд Рапідс, Міш. Чайний Вечір — під кличем „Бувші скитальці — українським залишенцям".

Не зважаючи на короткий час підготовки та обставину, що багато людей працювало, — вечір увінчався успіхом, бо дав чистий дохід у сумі 83.15 дол. Ці гроші переслано до ЗУАДКомітету на допомогу залишенцям.

З признанням треба зазначити, що з огляду на ціль вечора, Провід Т-ва св. Михаїла, власника залі, в якій відбувся згаданий вечір, дав залю за половину звичайної ціни.

Треба припускати, що цей вечір, що увінчався повним моральним та матеріяльним успіхом, дасть поштовх до дальших імпрез того роду та до поглиблення громадського життя серед новоприбулих.

Подібно, як в минулому році, так і цього року українська громада перевела збірку вживаного одягу для залишенців.

8 мішків одежі — з того 4 мішки зі збірки загальної, а 4 зі збірки, переведеної між членами парафії УАПЦ — вислано для залишенців. Парафія УАПЦ вислала від себе ще окрему пожертву на залишенців.

Місцева українська католицька парафія переводила також збірку на залишенців, яку вислано до Українського Католицького Допомогового Комітету.

Д-р Роман Верес

Обурн, Н. Й.

З похорону на Народний Фонд

18-го лютого ц. р. в м. Обурн відбувся похорон місцевого громадянина, бл. п. Теодора Кльоба. По закінченні сумного обряду, громадянин Іван Коковський звернувся до зібраних, щоб зложили в пам'ять Покійного, пожертви на народні цілі, для Народного Фонду, на що присутні щиро відгукнулись. Серед прибулих на похорон були громадяни з Рачестеру, Дітройту і Сенека Фолс. Всього було зібрано 22.50 долярів. Пожертви зложили: по 2 дол.: Гаррі Ковальчук, п-во, Куслич, Н. Павлик; по 1 дол.: Іван Коковський, Домініка Кльоб (вдова), Олекса Мільчаковський, П. Комарницька, Текля Мельник, Феня Лапай, Анастасія Лапай, Микола Савран, Іван Король, Стенлі Рочій, Казимир Бабнер, Ст. Щомак, п. Кушлик, Ю. Кльоб, І. Щомак, Ф. Т. Кльоб; Решту дрібними.

Павло Пироганич
Голова Від. в Обурн, Н. Й.

Бейон, Н. Дж.

Вшановано пам'ять Командира УПА

В неділю, 13-го березня 1955 року, старанням Організації Оборони Чотирьох Свобід України, українське громадянство Байону відзначило 5-ту річницю геройської смерти сл. п. Головного Командира УПА, ген.-хор. Романа Шухевича — Тараса Чупринки. Ранком цього ж дня було відправлено в обох українських Церквах (Українська Католицька й Українська Православна Церкви) заупокійні Богослуження за душу Головного Командира.

О год. 4-ій пополудні в залі Українського Народного Дому відбулись жалобні святочні сходини, на яких заля була заповнена старшим громадянством та молоддю. Сходини відкрив член Головної Управи ООЧСУ — п. Микола Кормелюк, представляючи присутнім голову Головної Управи ООЧСУ — проф. Івана Вовчука, якого заля привітала рясними оплесками. Після цього проф. Іван Вовчук виголосив глибоку змістом святочну доповідь. Він представив образ доби другої світової війни, послуговуючись при цьому фактами та епізодами. Фаза творення УПА — загонів на західньо - українських землях та перші вістки про УПА на східньо - українських землях. Творець — формотворець УПА — сл. пам'яти генерал Тарас Чупринка, загальна його характеристика та гартування його життя у Закарпатському Здвигу. Дії УПА під проводом авторитетного Командира — 1945 року Декларація, в якій м. ін. каже „Миру нема у світі і не буде доти, доки існуватиме московсько - імперська сатанія".

Після цього голова ООЧСУ — 16-ий Відділ в Байоні, п. Федак подякував Професорові за так цінну святочну доповідь. На закінчення присутні відспівали гимн — Ще не вмерла Україна та Не пора.

М. К.

● **Почався суд** над бувшим президентом Панами Рамоном Гізадом, якого обвинувачують в убивстві президента Хозе Антонія Ремона. Гізадо заявляє, що він не винен в цьому вбивстві.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АВСТРАЛІЇ

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ В СИДНЕЮ

Уряджене Міжорганізаційним Комітетом в Сиднею під головуванням п. інж. М. Гулака, Свято Незалежности було великим політичним досягненням.

До найкращої репрезентативної залі Тавн Голу (2500 місць) прийшли рівнож представники австаралійського політично-громадського життя й представники інших національностей.

Доповіді про Державне Свято виголосили: по-українськи — п. майор С. Яськевич й по-англійськи — п. Р. Драган, голова стейтової укр. громади. Від імені Об'єднаної Ради Еміґрантів в Австралії п. А. Поніньскі. Від Робітничої Партії п. Сінклер, директор відділу освіти.

Перший раз на нашім національнім святі виступив офіційно представник австралійського уряду. Федеральний міністр постачання п. Гаверд Вил, що недавно ще виконував обов'язки Міністра Імміґрації, в своїй промові м. і. зазначив:

В Австралії перебуває біля 15,000 українців. Уряд на підставі дотеперішнього досвіду визнає їх особливо вартісною групою іміґрантів і бажає їхньої співпраці в творенні нової австралійської національної культури й психіки.

Міністр закінчив словами: „Бажаю вам, щоб ваша батьківщина стала вільною, незалежною державою, а всім тим, що вирішили лишитися в нашій країні, щб знайшли тут повне задоволення й добробут".

Треба підкреслити, що на українських національних Святах нерах виступали представники політичних партій — робітничої чи ліберальної — але виступ міністра Била був „як би офіційним визнанням існування українців, як поважної окремішної, повноцінної національної групи", коментує „Вільна Думка".

Артистичну частину Свята виповнили виступи хору „Бояна" під орудою п. В. Матіяша.

Радіовисильні робітничої партії в Сиднею й Ньюкастлі надали 20-хвилинну промову про Свято Державности та голодову політику Москви.

УКРАЇНСЬКА АРТИСТКА В АВСТРАЛІЙСЬКІЙ ОПЕРІ.

Національна Опера відкрила свій сезон в Сиднею оперетою Й. Штравса „Ді Флєдермаус", де чільну ролю Росалінди виконала з великим успіхом наша талановита співачка Таїса Тарас, яка виказала великий поступ не лиш під оглядом голосовим й акторським, але й мовним. Перед двома роками Т. Тарас майже не володіла анґлійською мовою. З виступів в минулім сезоні — виімково успішними були ролі Мімі в „Ля Богем" й Марґарети — в „Фавсті".

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ В МЕЛБОРНІ.

На загальних зборах Української Громади в стейті Вікторія схвалено справоздання в справі Українського Дому, який закуплено 28 жовтня 1953 р. за 12,250 фунтів, вплачуючи депозит 2,500 ф. Дім має бути сплачений протягом 5 років при 5% за задовжений капітал. Будинок вимагав ремонту, деякої перебудови приміщень й закупу устаткування, — на це витрачено 2,400 ф.

До 1 січня 1955 р. вже сплачено 3,500 ф. Залишається до вплати — 8,750 ф. Дім міститься в центрі міста Мелборну — й цілком відповідає вимогам місцевого громадського життя. До Дирекції Укр. Дому належать пп. Місько Степан, Гіммельбрайх Константин, Наґірний Осип й Капко Роман. До ревізійної комісії — пп. Гриневич Володимир, Харуцький й В. Фоктан.

ПРОПАМ'ЯТНА КНИГА.

Союз Укр. Організацій в Австралії приступає до видання Пропам'ятної Книги для утривалення підсумків першого 5-ліття українського поселення в Австралії. Книга буде великого формату, біля 200 сторін, понад 100 світлин з життя українців в Австралії.

НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО НА ВИСТАВЦІ В ВОЛЛОНҐОНҐУ.

На виставці в однім з більших промислових осередків Австралії — Воллонґонґу був уряджений відділ українського народного мистецтва.

Австралійська преса відмітила це прихильними увагами: „Українці були одинокою національною групою, які відгукнулися цього року на заклик дирекції виставки й збагатили виставку". Крім відгуків в пресі, радіостанція „АВС" подала не менш прихильну оцінку українського мистецтва, додаючи: „Укр. еміґрація відзначається від інших національних груп любов'ю до своєї поневоленої батьківщини, любов'ю до праці й високою якістю поселенців в Австралії. Їх уміння творити надзвичайно цінні експонати, які ми оглядали в Воллонґонґу, дадуть чималу користь для Австралії".

ПОЛОЖЕННЯ ЛІКАРІВ.

Австралійський уряд приступив до вирішення справи лікарів - еміґрантів. Перший крок починив стейт Нью Саит Веллс, де ухвалено видавати лікарям-іміґрантам, після спеціяльного іспиту, „тимчасову ліцензію" а 5 років після того мали б уже одержати повні права австралійських лікарів.

Перший раз в Ню Йорку! Ювілейний Комітет Українського Танку, під протекторатом Українського Конгресового Комітету Америки,

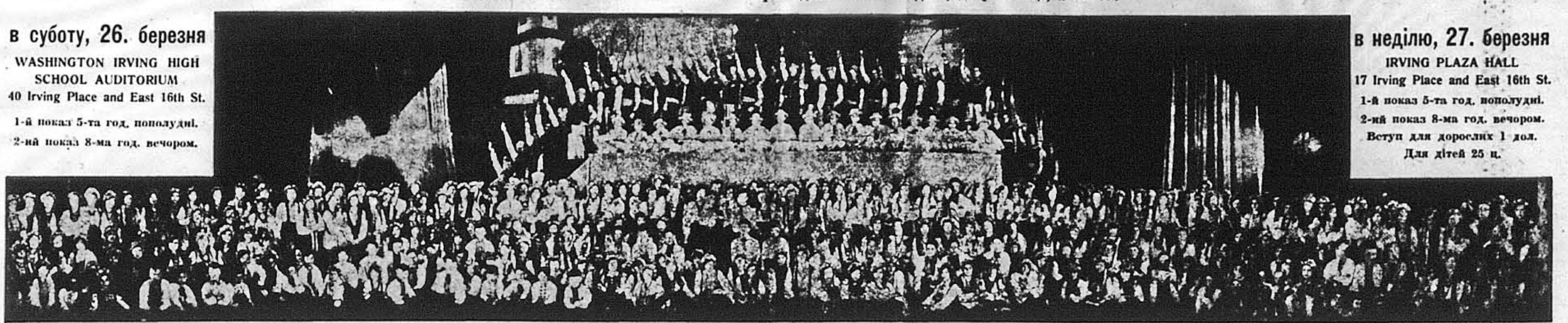
запрошує Вас на ПРЕМ'ЄРУ ЮВІЛЕЙНОГО НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО КОЛЬОРОВОГО ІСТОРИЧНО ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ФІЛЬМУ:

ТРІЮМФ УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ

Продукції ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА. — Українці, запам'ятайте день, дату і місце, а саме:

в суботу, 26. березня
WASHINGTON IRVING HIGH SCHOOL AUDITORIUM
40 Irving Place and East 16th St.
1-ий показ 5-та год. пополудні.
2-ий показ 8-ма год. вечором.

в неділю, 27. березня
IRVING PLAZA HALL
17 Irving Place and East 16th St.
1-й показ 5-та год. пополудні.
2-ий показ 8-ма год. вечором.
Вступ для дорослих 1 дол.
Для дітей 25 ц.

У фільмі виступає понад 3,500 танцюристів і 300 співаків. Хор під проводом Олександра КОШИЦЯ. Чоловічий хор СУРМА „Прометей" під управою дир. ГНОПКИ з Торонта. — Також побачите у фільмі окрасу голівудську, українського артиста Івана ГОДЯКА, бувшого учня школи В. Авраменка. — Потрясаючі виступи на світових виставах. Танцюристи у Білім Домі в Вашингтоні, у Метрополітен Опері в Ню Йорку, у Бразилії, Аргентині.

Українці й Українки Америки! Приходьте ВСІ подивитися на цей фільм! Побачите славетні виступи перед американським загалом, що причинилися до скріплення поваги української громади в Америці. — Хто хоче пригадати Рідний Край і довідатися про цю частину історії нашої патріотичної української громади в Америці, той мусить побачити фільм „ТРІЮМФ УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ".

Ювілейний Комітет звертається до всіх українських Провідників, щоб по всіх містах Америки, де є українці, улаштували в себе показ цього фільму. В цій справі просимо звертатись на адресу: AVRAMENKO JUBILLEE COMMITTEE, 4 St. Mark's Place New York, N. Y. — Tel ALgonquin 4-7655.

ПРАЦЯ
Help Wanted Male—Female

Кельнерка з досвідом до італійського ресторану. 5 вечорів. Стала праця. Добрі „типси".

Портер. Денна праця при чищенні. Стала праця. Голоситись: Orchard Restaurant, Newbridge Rd. & Jerusalem Rd., East Meadows, or phone SU 5-9767.

ТКАЧІ Й ТКАЧКИ
конечний досвід.
Зголошення:
EDNA SILKS
New and Washington Sts.
Allentown, Penna.
Tel. Hemlock 4-6741

ПРАЦЯ
HELP WANTED—FEMALE

ОПЕРЕЙТОРКИ
та до підшивання підшивки при жіночих костюмах.
Голоситись:
LUVIN COAT
78 — 18 St., Brooklyn, N. Y.
Phone SO 8-6300

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В СВОБОДІ!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Miami, Florida
Маємо кімнати до винайму.
Пишіть або їдьте просто до:
Mr. & Mrs. M. SZPAK
257 N. E. 17th Terrace, Miami 32, Florida. — Phone 82-2692

Машинки до писання
УКРАЇНСЬКІ Й АНГЛІЙСЬКІ
з подвійною азбукою
(Українська й Американська)
НАЙКРАЩИХ МАРОК
HANUSEY MUSIC CO.
244 W. Girard Avenue
Philadelphia 23, Pa.

„БАГАТО НЕБА"
Докії Гуменної
Разом із авторкою об'їдете й побачите цікаву Америку, зустрінетеся із своїми друзями та знайомими і заплянуєте розкішну екскурсію на майбутній рік.
Ціна 2 дол. 50 цен.
Замовляти:
SVOBODA
83 Grand St., Jersey City, N. J.

extension phones
✓ SAVE STEPS
✓ OFFER YOU PROTECTION
✓ GIVE YOU PRIVACY
✓ COST LITTLE

75¢ A MONTH (or less) per home extension
Easy to order... call your Telephone Business Office.

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ ПЛАТІВКИ
Заходіть або пишіть по українські й другі платівки. Висилаємо платівки по цілому світі. Пишіть щодня по український каталог платівок.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 West Chicago Avenue Chicago 22, Ill., U.S.A.

Д-р мед. Leonard Plechavicius
ХІРУРГ ТА СПЕЦІЯЛІСТ ЖІНОЧИХ НЕДУГ
повідомляє про ВІДКРИТТЯ своєї канцелярії
і приймає щоденно від 2—4, 7—8 пополудні;
в суботу 1—3 попол. та за замовленням.
248 NEPPERHAN AVE., YONKERS, N. Y.
(напроти церкви св. Казимира)
Телеф. бюра: Yonkers 9-5323. — Домаш. тел.: Yonkers 9-1029.

УВАГА!
ДО ВСІХ МОЇХ КЛІЄНТІВ БУВШИХ І МАЙБУТНІХ!
Повідомляю, що щоденно — від 9 години ранку і до 9 години вечора — буду виповнювати податкові звіти (ІНКОМ-ТЕКС) в своїм бюрі, що міститься в фотографічному заведенні, адреса: 34 Іст 7 вулиця.
Крім цього виповнюю всі зголошення чужинців, друки на другі горожанські папери, афідавіти і т.д. та полагоджую всілякі асекураційні і нотаріяльні справи та переклади.
НОТАРІЯЛЬНЕ БЮРО
ОЛЯ РЕДЧУК - ЛУЦЬКІВ
34 E. 7th St., New York 3, N. Y. — Phone AL. 4-2763

Цікаве для старших чоловіків

Вітаміни й мінеральні води для спеціяльного вжитку людьми старшого віку — є вже відомі. Корисні висліди дають найбільшу заохоту людям, які є стурбовані і пригноблені своїм станом. Не потребуєте морочитися, що ви „старі", втомлені, не почувайтеся, що ви „скінчені" коли той стан не є функціональний,а просто викликаний браком B1, B2 niacinamide, або заліза тому, що тепер появився знаменитий і сильний засіб, який охоплює всі ті життьові елементи плюс 15 інших вітамін і мінеральних вод а все це тільки в одній капсульці. Все, чого потребуєте, це взяти одну з отих капсульок денно, щоб дістати певну скількість терапевтичних вартостей з деяких найважніших поживних складників, які витворюють енергію, відому чоловікові. Щоб дістати 50 штук запасу того препарату, вишліть просто поштою цю вирізку до TYNOL CO., Dept. 512, Box 321, Croton on Hudson, N. Y., а щоби мати певність напишіть друкованим письмом своє призвище й адресу на обороті коверти. Пакунок буде доставлений поштою за післяплатою $4.48, що рівняється видаткові меншому як 10 центів денно, себто досить мало, щоб видати їх для свого добра.

ГЕТЬ З БОЛЯМИ В ПЛЕЧАХ.
КІНЕЦЬ З ВСТАВАННЯМ ВНОЧІ.

Якщо Ви маєте болі в плечах, що не дають Вам спати і якщо Ви відчуваєте, тиснення міхура, то це означає, що Ви маєте звичайне подразнення нирок і міхура. А коли функції міхура є слабшими, тоді багато людей нарікає на біль голови, запоморочення, охлялість і затрату енергії. Менші подразнення мочевого міхура можуть бути викликані невідповідною дієтою або перестудою і це може змушувати Вас до частого вставання вночі і до частих проходів.

Наша нова формула „КІНАТРОЛЬ" принесе Вам негайну полегшу і то на довший час та безкоштовно.

Якщо б Ви не були вдоволені з нашої допомоги, перша пляшка не буде Вас коштувати нічого. Просимо тільки переслати нам цю пляшку, а гроші ми відошлемо Вам негайно з поворотом.

Читачі цієї газети дістануть окремо спеціяльну знижку, якщо в своєму замовленні вишлють нам це оголошення на адресу: BERJAC PRODUCTS, 790 Troy Ave., Brooklyn 3, N. Y., а Ви одержите дві $2.50 посилки KINATROL за $4.00 — це знижка $1.00 від реґулярної ціни. Не посилайте грошей. Заплатіть поштареві при доставі.

Ім'я ______________________

Адреса ____________________

Місто ____________ Стейт ____

ЛІКУВАЛЬНЕ ЗІЛЛЯ

Якщо ви терпите від болю голови, крижів, не можете спати, маєте черевні забурення, відчуваєте нервозність і змучення, спричинені часовою недиспозицією, — вживайте

☐ ZOLAX HERB No. 1. — Це науково спрепарована мішанка старокрайових і домашньо-медичних зел. Чай цей усуває гази, болі і завороти голови, поденервування і діє наче магічний середник — ним прочистите собі цілу Вашу систему. Пачка $1.00.

☐ PECTORIAL HERB TEA No. 3. Це спеціяльно препарована формула завдяки якій позбудетеся простуди, кашлю, болів горла, флеґми. Пачка $1.50.

☐ RENZO HERB TEA No. 4. Чудовий засіб для ослаблених нирок і міхура, болів у крижах викликаних ослабленням нирок. Пачка $1.50.

☐ РУМЯНОК No. 5. Імпортований лік широко відомий в Европі зі своєї лікувальної сили. Пачка $1.00.

☐ ЛИПОВИЙ ЦВІТ No. 6. — імпортований, відомий давно в Европі. Пачка $1.00.

☐ М'ЯТА No. 7. — імпортована, Легкий чай на травлення. Приємний смак і запах. Пачка $1.00.

☐ ZOBERKA No. 8. Це коріння, кора, насіння і квіти; застосовувана часто як приправка до вина й напитків. Служить до загострення апетиту і є чудовим напитком. $1.00 пачка.

Це найбільша українська крамниця лікувальних зел в Америці. Сотки різних зел на складі. Кожна пачка $1.00. Ми покриваємо поштову оплату. Список посилається безплатно. Замовляйте сьогодні.

WORLD HERB CO.
459 — 18th Ave., Newark 3. N. J.
(Corner Springfield Ave.)

Вже появився і є в продажі
2-гий РІЧНИК
„ШЕВЧЕНКО"
Збірник статтей про поета.
Видання УВАН.
ЦІНА 70 Ц.
Замовлення враз із належітістю слати на адресу:
"S V O B O D A"
81-83 Grand Street,
JERSEY CITY 3, N. J.

НА ЧАСІ! ПРОЧИТАЙТЕ!
Ялта, царський палац, де відбувалась Конференція Рузвельта-Черчіля-Сталіна, — історичні місця так цікаво описані у повісті:
„СЕЛЯНСЬКА САНАТОРІЯ"
О. ЗВИЧАЙНОЇ.
Ціна $1.65
Одержано кілька примірників.
Замовляти:
"S V O B O D A",
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

BUSINESS OPPORTUNITY

ФРИЗІЄРНЯ
Повне влаштування. 3 крісла. Добре положення, засн. тому 35 років. Низ. рент., можл. винайм. Можна добре влаштуватися. Дуже помір. ціна.
Телеф. власника: DA 9-4938

САЛЬОН КРАСИ
Повне і модер. влаштування. Екстра великий склеп. Провадиться 6 років. Добре положення. Помір. рент. Винайм. Можна добре влаштуватися. Власник продає цей гарний бизнес тільки за $2,200. Зайдіть до власн.: 1444 Williamsbridge Rd., Bronx
Phone: TA 2-9571

CLEANING & TAILORING
Повне влаштування. Крамниця з 2-ма вікнами. Добре положення. Можна добре влаштуватися. Власник продає по дуже умір. ціні. Зайдіть до власника:
17 W. Trenton Ave., Bronx, N. Y.
Phone: LU 4-6998

РЕСТОРАН — БАРА
Route 9-W, Catskill, N. Y. Повне влаштування. Добрий прихід. Бизнес і будинок продасться по умір. ціні. Досконала нагода для подружжя. Телеф. до власника по 3-ій P.M. YOnkers 9-9155 або пишіть: Box M17, 11. W. 42 St., Room 830, N. Y. C.

БАРА І ҐРІЛ
Повне влаштування. Добре поставлено, доб. положення. Можна поліпшити умов. життя. Власник продає по дуже умір. ціні. Українська клієнтеля. Огляньте бизнес при Corner 12th Street & Ave. B, New York City.

Посмертні Згадки

ВАСИЛЬ АНДРУШКІВ, член Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 476 УНСоюзу в Гудсон, Н. Й., помер 12-го березня 1955 р., проживши 68 років життя. До УНС вступив 1929 р. Покійний родився 1887 р. в Старо-Міщені, пов. Скалат, Україна, Оставив дружину Софію і 4 дітей, 3 доньки і одного сина. Похорон відбувся 15-го березня з погреб. заведення до Церкви св. Арх. Михаїла при участі Родини, Членів, Приятелів і Знайомих, а відтак на цвинтар Гудсон Цеметері Парк. — В. Й. П.!
П. Маряк, секр.

СОФІЯ ДАНСЯК, членка Б-ва св. о. Николая Відд. 5 УНСоюзу в Асторії, Л. Ай., померла 17-го березня 1955 р., проживши 69 років. Покійна походила із села Тустоглова, пов. Зборів, Зах., Україна, полишила в смутку мужа Николу, трьох синів, одну замуж. дочку і 7 внуків. Похорон відбувся 21-го березня з похоронного заведення при участи членів, Родини і знайомих до Укр. Кат. Церкви Чесного Хреста, а відтак на цвинтар Кальварія. — В. Й П.!
П. Барнич, секр.

З великим сумом повідомляємо, що 20-го березня 1955 р., помер в Брукліні на 66 р. життя наш щирий Член і Прихильник Хору „Думка"

проф. Микола КОКОЛЬСЬКИЙ,

був. дир. державної гімназії в Стрию, та член багатьох Товариств на Рідних Землях і на еміґрації.

ПАНАХИДА

відбудеться в середу, 23-го березня, о год. 8-ій вечора в похороннім заведенні П. Яреми, а похорон в четвер, 24-го березня, о год. 9-ій рано з того ж заведення до церкви св. о. Миколая в Брукліні.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Хору „ДУМКА".

Замість квітів на могилу Покійного, Управа Хору „ДУМКА" складає $25.00 на будову школи св. Юрія в Ню Йорку.

REAL ESTATE

EAST BRUNSWICK
1½ річ. frame дім, кухня, їдальня, 2 спальні, вітальня. Викін. пивниця, піддашшя на 2 вел. кімнати. Алюм. комб. вікна й двері, 100% відокремлений. Ґараж, город. Власник в Клівленд, мусить продати. 4½% G.I. мортґедж. Ціна 13,500 firm. — 61 Merrill Ave., South River, N. J. (Lois Park Section). — So. River 6-4289W (Principals).

FARMS FOR SALE

45-акр. куряча й овочева фарма. Чудовий від на озеро в околиці озер. Модерний 14-кімн. дім, добре діючий бизн. дім, 3,500 носних курей, повне влаштування.
Порозумітися з власником.
Mr. and Mrs. G. Schaeffer,
Valois, New York.

MISCELLANEOUS

ARTHUR J. NEBEL, D.D.S.
Канцелярію загальної ДЕНТИСТИКИ перенесено до нового приміщення
700 NORTH BROAD STREET
(в третім будинку на північ від Masonic Temple)
ELIZABETH, NEW JERSEY
За умовою. ELizabeth 4-1474

R. DRZALA
77 EAST 7th STREET,
New York, N. Y.
Накривала на меблі, драперії, оббивання меблів, тапіцерування та направи.
GR. 7-1800

MISCELLANEOUS

ВІДІЗОЛЮВАННЯ ДОМУ
Телефонуйте за безплатним кошторисом і подайте ім'я сусіда, якого дім ми мали б віддіплити. Хочемо, щоб Ви були вдоволені.
Richmond Home Insulation
Phone GI 7-6827 (Est. 1937)

FURNITURE REFINISHED
ВЕЛИКА МОДЕРНА КРАМНИЦЯ
45-річний досвід.
Вся праця ґарантована.
Даром кошториси.
Cummings, HA 4-8147
3739 — 58 St., Woodside, L. I.

ПЕРЕПРОВАДЖУВАННЯ
місцеве і на дальшу віддаль.
По знижених цінах
Return Load System
Обслуга солідна, швидка, обережна.
Wm. A. MORRIS, INC.
88 Barkes St., Staten Island 10
Phone GI 2-3600 or GI 2-3601

ОГРІВАЙТЕ ТЕПЕР ГАЗОМ
Інсталюємо в одному дні.
GENERAL PLUMBING
J. Wiegel Co.
PRescott (N.J.) 7-0611
(Established 1916)

НА КРАЩУ БУДУЧЧИНУ
SAVE NOW!
3% біжуча дивіденда
Телефонуйте сьогодні по картку на підпис та ЩАДІТЬ ЛИСТОВНО
HAYES SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
955 Broad St., Newark 2, N. J.
MArket 3-8683

РОЗШУКИ

ВАСИЛЬ ПИРІГ зі села Вережниця Корол., повіт Жидачів, пошукує брата **СТЕФАНА ПИРІГ**, який працював у Німеччині, Гелзенкірхен. Горст, Вераїстрістрасе No. 18., Вестфален. Писати на адресу:
WASYL PYRIH
363 Part Street
Holyoke, Mass.

ВОЛОДИМИР ІВАНШИН пошукує родину **ПОМАЖАКИ** з Очерсу Вінавських, Рудки та **ЄВКУ КОСУЮВУ** з того самого села, які виїхали з Франції. Писати на адресу:
MICHAEL BEREZA
878 N. Hermitage Avenue
Chicago 22, Illinois

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮАРК, Н. ДЖ. — Продовження загальних річних зборів 27 Відділу відбудеться в неділю, 27-го березня, о год. 2-ій попол., в домівці укр. комбатантів при Велмонт Евню ч. 9. До численної участи членів на цих зборах закликає — Управа.

КНИЖКИ

ВИЙШЛА З ДРУКУ
В КІҐТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА
Істор. повість з часів першої світової війни.
349 сторін, розмір 9x6.
Ціна 2 дол. 50 ц. з пересил.
Більші замовлення з опустом по угоді. Оплата чеками не буде прийнята. Замовляти у:
ALEXANDER LUHOWY
9614 - 106 A Ave.
Edmonton, Alta., Canada
70 комплектів журналу
УКРАЇНСЬКА РОДИНА,
випродується по 1. дол.

Вже появилося нове видання на
МІШАНІ ХОРИ
СЕЛО
слова Т. Шевченка
муз. О. Залеського
ЦІНА 50 ¢
Замовляти:
"S V O B O D A"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околиця
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 3434. Мавпяче святкування

Тарзанові сталево-сірі очі звузилися в гніві. Яке може бути виснення цього кровопролиття?

Напруживши всі свої тварині почуття, Тарзан шукав сліду племени мавп.

Незабаром Тарзан знайшов свою здобич. З високого верховіття він дивився вниз на сцену, яку рідко оглядала біла людина — танок перемоги дум-дум!